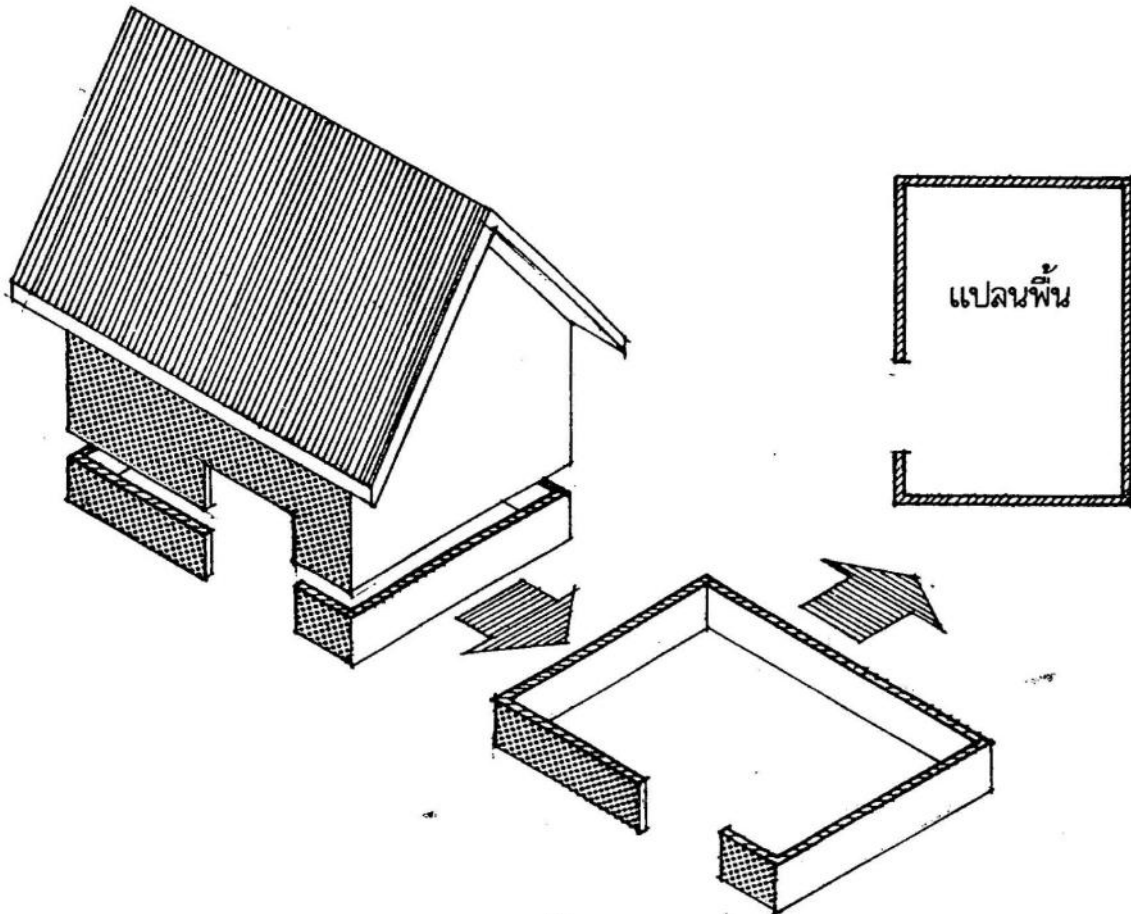

การเขียนแบบรูปแปลงพื้น

บทนำ

แบบรูปแผ่นแรกที่มีมนุษย์ยุคสมัยก่อนรู้จัก คือ แผ่นที่ มนุษย์รู้จักแผ่นที่ตั้งแต่อดีตจนกระทั่งถึงปัจจุบัน จากแผ่นที่ก็พัฒนาเข้าสู่งานก่อสร้างเรียกชื่อใหม่ว่า ผังพื้น หรือแปลงพื้น การเขียนแบบรูปแปลงพื้น มีสัญลักษณ์ต่าง ๆ มากมายมารวมกัน การเขียนแบบรูปแปลงพื้นเป็นจุดเริ่มต้นของการเขียนแบบรูปอื่น ๆ ของงานนั้น

รูปที่ 1.1 แสดงความหมายรูปแปลงพื้น

1.1 ความหมายของแบบรูปแปลนพื้น

แบบรูปแปลนพื้นหรือผังพื้น (FLOOR PLAN) หมายถึง แบบรูปตัดในทางราบ หรือทางนอน ที่แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับ รูปร่าง ขนาด การจัดส่วนพื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร โดยแสดงออกมาในลักษณะของสัญลักษณ์ เส้น คำย่อ ตัวเลข ตัวอักษร และมาตราส่วนประกอบกัน อาคารแต่ละหลัง ประกอบด้วยแบบรูปแปลนพื้นในแต่ละชั้นจนครบทุกชั้น อาจจะเริ่มตั้งแต่ ชั้นใต้ดินขึ้นมา เช่น บ้าน 2 ชั้น ประกอบไปด้วยรูปแปลนพื้นชั้นล่าง และรูปแปลนพื้นชั้นบน เป็นต้น รูปที่ 1.1

1.2 รายละเอียดที่แสดงในแบบรูปแปลนพื้น

รายละเอียดที่แสดงในแบบรูปแปลนพื้น สำหรับบ้านพักอาศัยชั้นเดียว มีดังนี้ รูปที่ 1.2

1.2.1 เสา แสดงหน้าตัดเสา ขนาด รูปร่าง วัสดุใช้ทำเสา จำนวนเสา และเส้นแสดงตำแหน่ง ศูนย์กลางเสาดำแหน่งทางนอนเป็นตัวเลขเรียงจากซ้ายไปขวาเริ่มจาก ① ② ③ ส่วนทางแนวตั้งเป็นตัวอักษรเรียงจากบนลงล่างเริ่มจาก A B C D และ E ตามลำดับ

1.2.2 ผนัง และประตู หน้าต่าง แสดงสัญลักษณ์ หน้าตัดผนัง หน้าตัดวงกบตั้ง ประตูหน้าต่างต่าง ในส่วนที่เป็นผนังจะเห็นความหนาผนัง โครงสร้างผนัง แสดงสัญลักษณ์ด้วยตัวย่อ $\triangle$ ส่วนที่เป็นประตู หน้าต่างจะเห็นโครงสร้างวงกบ ตัวบาน ลักษณะการเปิด ประเภทของประตู หน้าต่าง จำนวน ตำแหน่งที่ตั้ง และความกว้างของตัวบาน แสดงด้วยสัญลักษณ์ด้วยย่อ ป น

1.2.3 ตำแหน่งของห้องแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ ห้องที่มีผนังโดยรอบ กับห้องที่มีผนังเพียงด้านใดด้านหนึ่ง ทำให้ทราบขนาดของห้อง รูปร่าง ตำแหน่งที่ตั้ง และความสัมพันธ์กันระหว่างห้อง การสัญจรภายในอาคาร แสดงในแบบโดยการเขียนข้อความกำกับ เช่น ห้องรับแขก ห้องนอน และห้องครัว เป็นต้น

1.2.4 ระดับความสูง ความสูงในแบบรูปแปลนพื้นจะมองไม่เห็น แต่ทราบได้ด้วยการแสดงสัญลักษณ์ตัวเลขกำกับ โดยกำหนด + 0.00 เป็นระดับสมมติ เช่น ระดับถนนหน้าที่ก่อสร้างเป็น + 0.00 เมตร ส่วนระดับที่ห้องรับแขกเป็น + 0.90 แสดงว่าหลังพื้นบริเวณห้องรับแขกสูง 0.90 เมตร จากระดับสมมติ การแบ่งระดับความสูงภายในอาคารแสดงเส้นแบ่งระดับบริเวณประตู เช่น พื้นห้องทั่วไปสูง 0.90 เมตร แต่พื้นห้องน้ำสูง 0.80 เมตร ก็จะมีเส้นแบ่งระดับบริเวณประตูห้องน้ำ-1 เส้น

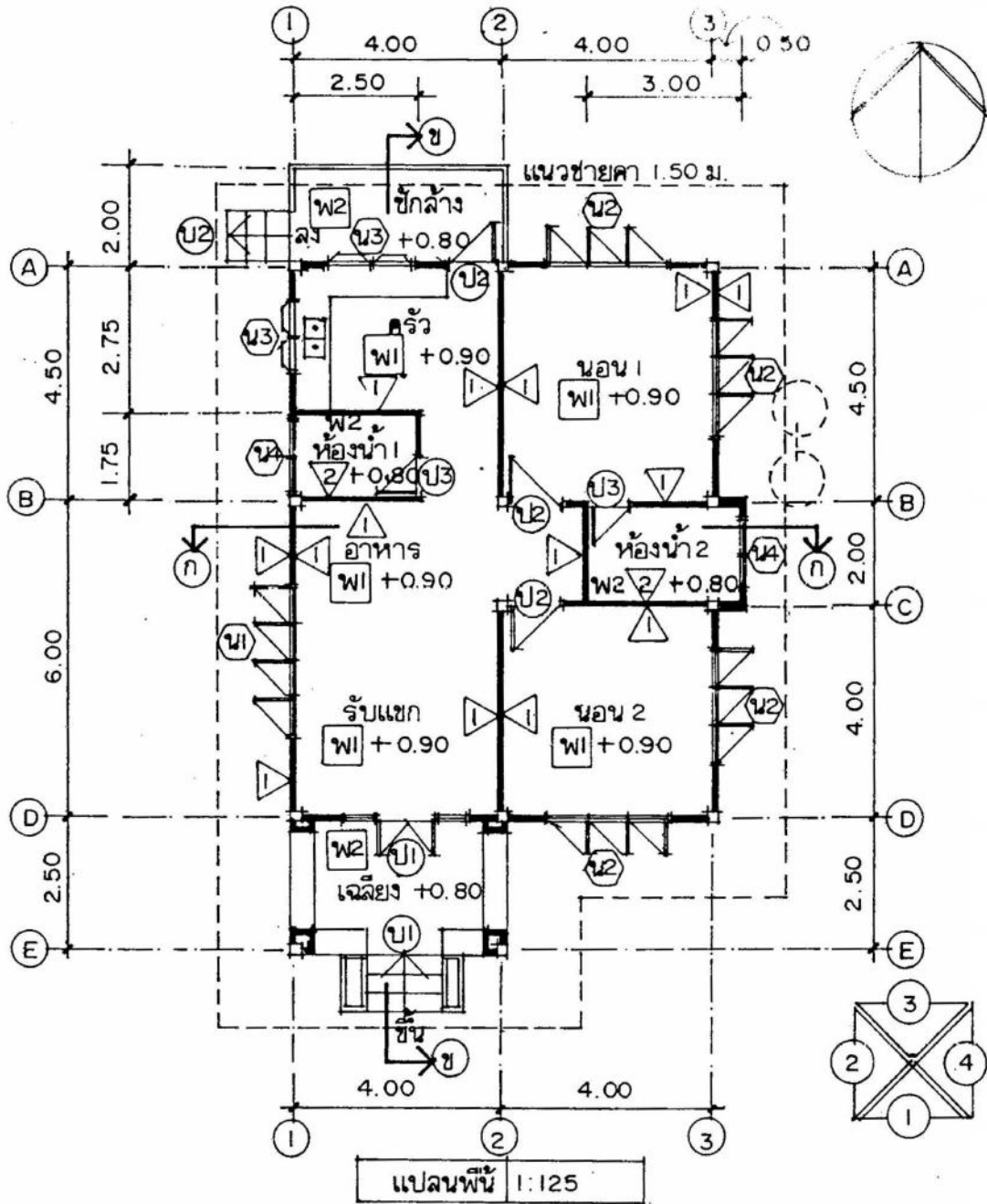
1.2.5 โครงสร้างของพื้นห้อง แตกต่างกันตามลักษณะการใช้งาน เช่น พื้นภายนอกบ้านและพื้นที่ส่วนที่สัมผัสกับน้ำ เป็นพื้นคอนกรีตปูด้วยกระเบื้องเคลือบ ส่วนพื้นที่ภายในบ้าน เช่น ห้องรับแขก ห้องนอน เป็นพื้นคอนกรีตปูด้วยไม้ปาเก้ เป็นต้น โครงสร้างพื้นห้องแสดงด้วยสัญลักษณ์คำย่อ พ

1.2.6 บันได และทางเอียงลาด แสดงตำแหน่ง รูปร่าง ที่ตั้ง ขนาด ทิศทางขึ้นลงด้วยลูกศร แสดงสัญลักษณ์ด้วยย่อ บ ถ้าเป็นทางเอียงลาด สำหรับล้อเลื่อน รถเข็น รถยนต์ แสดงความลาดเอียงด้วยตัวเลข โดยอัตราส่วนความลาดชัน ได้จากสัดส่วนระยะทางตั้งต่อระยะทางนอน เช่น 1:100 แสดงว่าระยะ 1 หน่วย เป็นระยะทางตั้ง และ 100 หน่วย เป็นระยะทางนอน แสดงทิศทางขึ้นลงด้วยลูกศร

โรงเรียนอัสสัมชัญเทคนิคนครพนม

วิชาเขียนแบบก่อสร้าง รหัสวิชา 2106-2404 สาขาวิชาการก่อสร้าง ปวช. 2

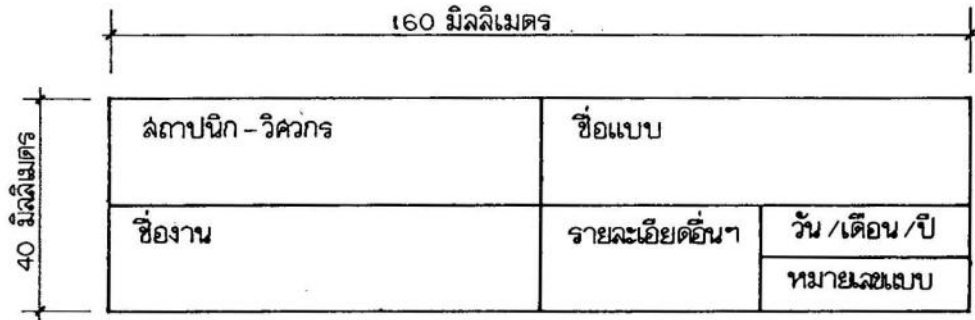

รูปที่ 1.2 แสดงแบบรูปแปลนพื้น 1 : 125

โรงเรียนอัสสัมชัญเทคนิคนครพนม

วิชาเขียนแบบก่อสร้าง รหัสวิชา 2106-2404 สาขาวิชาการก่อสร้าง ปวช. 2

ก) ตามมาตรฐานอุตสาหกรรม (มอก.)

วิทยาลัยเทคนิคคำพูน จ.คำพูน	แบบแสดง	
ผู้สอน	-----	
วิชา	ผู้เขียน	วัน/เดือน/ปี
งาน	มาตราส่วน	หมายเลขแบบ

ข) ประยุกต์ขึ้นใหม่ตามความเหมาะสม

รูปที่ 1.3 แสดงรายละเอียดกรอบบอกรื้อ

1.2.7 แนวแสดงเส้นตัด เพื่อใช้เป็นเส้นอ้างอิงการเขียนแบบรูปตัด กำหนดด้วยสัญลักษณ์ เส้นหนาประกอบหัวลูกศรชี้ทิศทางที่ตัดหัวลูกศรมีตัวอักษรกำกับทั้ง 2 ข้าง แนวแสดงเส้นตัดในแบบ รูปแปลนพื้น พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร 2522 กำหนดไม่ต่ำกว่า 2 แนวตัด คือ ตัดตามยาว และตัด ตามขวาง โดยแนวเส้นตัดต้องผ่านห้องน้ำ และผ่านบันไดรูปใดรูปหนึ่ง หรือทั้ง 2 รูป

1.2.8 เครื่องหมายแสดงทิศ ตำแหน่งของทิศเหนือในแบบได้จากจุดที่ดินจะปลูกสร้าง อาคารนั้น ๆ โดยเขียนกำกับไว้ด้านบนขวามือของกระดาษเขียนแบบ และต้องชี้ขึ้นไปข้างบนเสมอ สาเหตุ ที่ต้องแสดงทิศประกอบแบบรูปแปลนพื้นที่ก็เพื่อง่ายต่อการเรียกชื่อรูปด้าน อีกประการก็คือ เพื่อเป็นข้อมูล ในการออกแบบของสถาปนิก

1.2.9 การแสดงมิติ หรือการให้ระยะเป็นการแสดง ความกว้าง ความยาว ขนาดเส้นผ่าน ศูนย์กลาง และรัศมีวงกลมในแบบรูปแปลนพื้นมี 3 ส่วน คือ เส้นมิติ เส้นฉาย และตัวเลขบอกมิติ บอกระยะ ด้วยระบบเมตริกเป็นเมตรและมิลลิเมตร รูปที่ 1.4

1.2.10 เส้นประ ในแบบรูปแปลนพื้นมีความหมาย ใช้แสดงในส่วนที่มองไม่เห็น เช่น ตำแหน่ง บ่อเกรอะ บ่อซึม แนวยื่นของชายคา และตำแหน่งลูกกรงใต้ราวบันได เป็นต้น

1.2.11 เครื่องหมายกำกับรูปด้าน ในกรณีมีการวางแบบรูปแปลนพื้นไม่ตั้งฉากกับทิศที่ตั้ง หรือแบบรูปแปลนพื้นไม่เป็นรูปสี่เหลี่ยม เช่น เป็นรูปหลายเหลี่ยม หรือทรงโค้ง หรือรูปทรงอิสระอย่างอื่น ๆ การเรียกชื่อรูปด้านทั้ง 4 ด้านจะสับสน จำเป็นต้องมีสัญลักษณ์ตัวเลขหรือตัวอักษรกำกับไว้ในแบบรูป แปลนพื้น เช่น รูปด้าน ก ข ค ง หรือรูปด้าน 1 2 3 และ 4 เป็นต้น

1.2.12 มาตราส่วน เพื่อที่จะทราบว่าแบบแผ่นนี้เขียนด้วยมาตราส่วนเท่าใดโดยบอกคู่กับการ บอกรื้องานเสมอ

1.2.13 กรอบบอกชื่อ รายละเอียดในกรอบบอกชื่อ ที่ให้เร ครอบผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับแบบ เช่น เจ้าของ ช่างงาน สถาปนิก วิศวกร ผู้เขียนแบบ ผู้อนุมัติแบบ ผู้ตรวจแบบ หมายเลขแผ่น วันเดือนปี ที่เขียน รวมทั้งรายการแก้ไขต่าง ๆ ขนาดของกรอบบอกชื่อ มาตรฐานอุตสาหกรรม 440 เล่ม 1-2525 ให้อยู่ในขนาดไม่เกิน 170 มิลลิเมตร ความกว้างตามความเหมาะสม และให้อยู่ด้านขวามือ ส่วนการเว้นขอบกระดาษโดยรอบไม่น้อยกว่า 10 มิลลิเมตร ความหนาเส้นตีกรอบกำหนดให้หนาไม่น้อยกว่า 0.5 มิลลิเมตร รูปที่ 1.3

1.3 วิธีใช้สัญลักษณ์ และมาตราส่วนของการเขียนแบบรูปแปลนพื้น

สัญลักษณ์ และมาตราส่วนของการเขียนแบบรูปแปลนพื้น ตามมาตรฐานอุตสาหกรรม 440 เล่ม 1-2525 มีดังนี้

1.3.1 สัญลักษณ์เส้น เส้นเป็นเสมือนภาษาหนึ่งที่ใช้สื่อความหมายในแบบ จึงมีความสำคัญในการเขียนแบบอย่างมาก ลักษณะของเส้น และขนาดของเส้นที่แตกต่างกันสื่อความหมายต่างกันด้วย การเขียนแบบต้องระมัดระวังในการใช้เส้น เส้นที่ใช้ในการเขียนแบบต้องมีคุณภาพดี เช่น คมชัด มีความเข้มข้น น้ำหนัก ความหนาสม่ำเสมอเท่ากันตลอด ตารางที่ 1.1

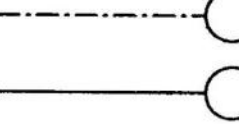
ชนิดของเส้นมี 3 ขนาด คือ เส้นบาง เส้นหนา และเส้นหนามาก

ความหนาของเส้นมีดังนี้ 0.13, 0.18, 0.25, 0.35, 0.5, 0.7, 1.0 และ 2.0 มิลลิเมตร ความหนาของเส้นที่ใช้ควรมีอัตราส่วน 1:2:4 หรือใกล้เคียง ตัวอย่างเช่น เส้นบาง 0.13 เส้นหนา 0.25 เส้นหนามาก 0.5 มิลลิเมตร เป็นต้น ถ้าใช้ดินสอ เส้นบางอาจใช้เกรด H เส้นหนาใช้ HB และเส้นหนามากใช้ B ดินสอที่ใช้เขียนแบบไม่ควรใช้ดินสอที่มีขนาดไส้เล็ก ซึ่งผลิตสำหรับงานเขียนทั่ว ๆ ไป เนื่องจากไม่สามารถใช้แรงกดให้น้ำหนักได้สะดวก และควบคุมได้ยากเนื่องจากไส้ไม่ยึดแน่นอยู่กับที่ อาจหมุนหรือขยับได้ ควรใช้ดินสอไส้ใหญ่ (2 มิลลิเมตร) ที่เหลาด้วยกับ ความอ่อนแข็งของไส้ดินสอต้องเลือกให้เหมาะสมกับชนิดของกระดาษ อุปกรณ์ห้อง และน้ำหนักมือคนเขียน การเขียนแบบไม่ควรใช้ดินสอใ้อ่อนมาก ๆ เพราะจะทำให้แบบสกปรกได้ภายหลัง เกรดของไส้ดินสอมีดังนี้

ไส้แข็ง (HARD LEAD)	9H 8H 7H 6H 5H 4H
ไส้ปานกลาง (MEDIUM LEAD)	3H 2H H F HB B
ใ้อ่อน (SOFT LEAD)	2B 3B 4B 5B 6B 7B

ตารางที่ 1.1 แสดงสัญลักษณ์ของเส้นในแบบรูปแปลนพื้น

ชนิดของเส้น	การใช้งาน
 เส้นหนามาก	รูปตัดทางนอน หรือทางตั้ง
 เส้นหนา	รูปด้าน รายละเอียดทั่วไป
 เส้นบาง	เส้นมิติ เส้นฉาย ตัวเลข ตัวอักษร
 แนวรูปตัด	แนวรูปตัดตามยาว รูปตัดตามขวาง
 เส้นตัดตอน	การตัดตอนส่วนที่ต่อเนื่องกัน
 เส้นประต่อเนื่อง	ส่วนที่มองไม่เห็น และส่วนที่จะรีดถอน
 เส้นประลูกโซ่	เส้นศูนย์กลาง เส้นแกน
 เส้นกำกับเสา	เส้นศูนย์กลางเสา

ที่มา : มาตรฐานอุตสาหกรรม 400 เล่ม 1-2525 หน้า 14-15

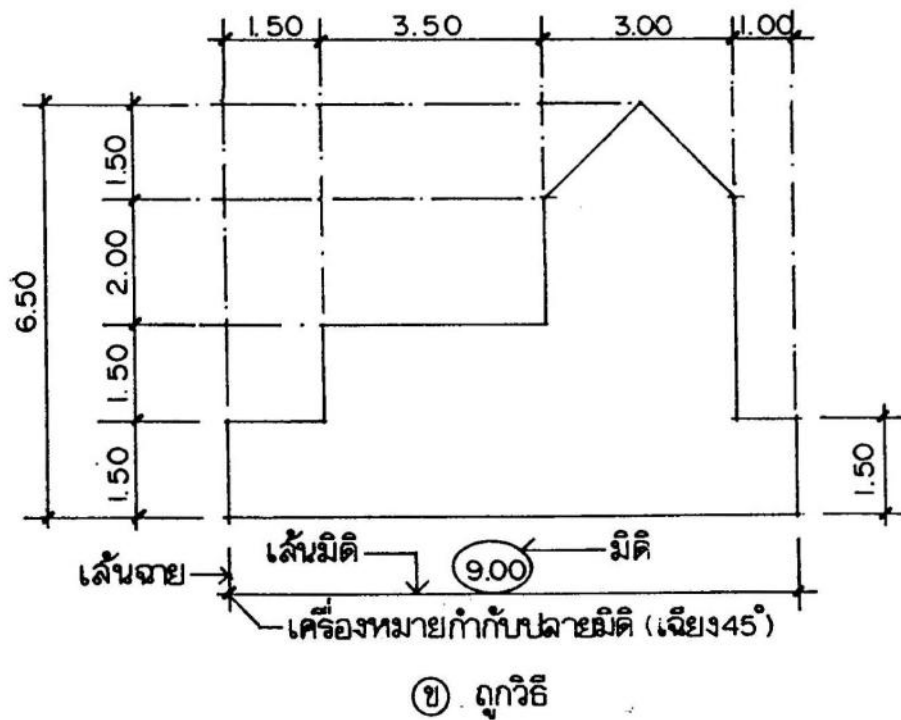
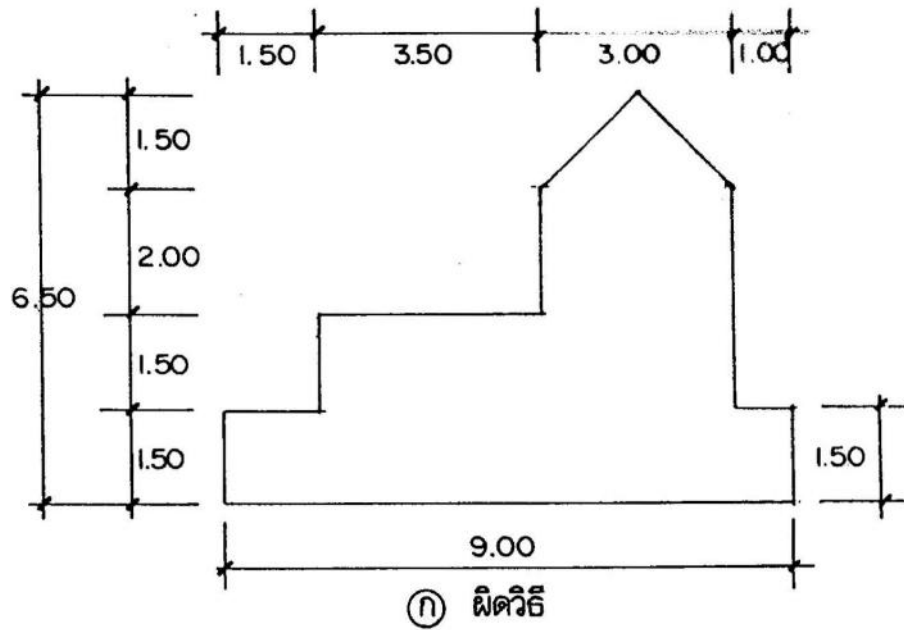
1.3.2 สัญลักษณ์การแสดงมิติ หรือการให้ระยะต่าง ๆ ในแบบใช้กำหนดระยะห่างระหว่างพื้นผิวหรือจุด 2 จุด การกำหนดมิติควรใช้ในส่วนที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานเท่านั้นในกรณีที่แบบกำหนดระยะไม่ชัดเจนหรือไม่ได้กำหนดหรือขัดแย้งกันไม่ควรวัดระยะจากแบบต้นฉบับหรือแบบที่พิมพ์มาแล้ว เพราะว่าการฉายที่ใช้เขียนแบบ ถ่ายหรือพิมพ์มีการยืดหดตัวซึ่งไม่อาจป้องกันได้ เว้นแต่ในกรณีที่แบบนั้นมีขนาดเท่าของจริงที่ไม่ต้องการความละเอียดมากนัก

องค์ประกอบของการเขียนมิติมีอยู่ 3 ส่วน ดังนี้ รูปที่ 1.4 - 1.5

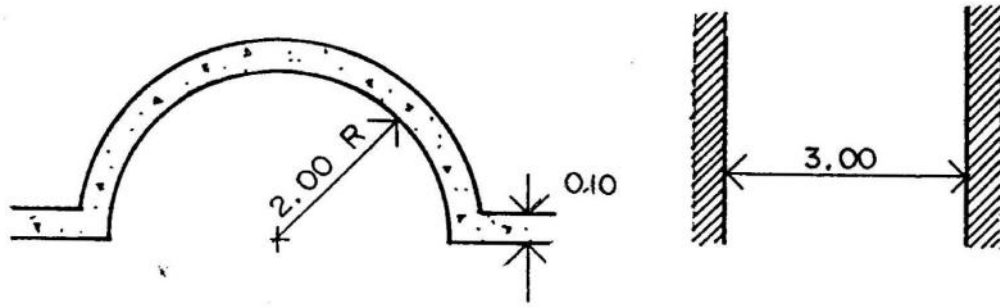
1.3.2.1 เส้นมิติ (DIMENSION LINE) ควรจัดระบบ และวางตำแหน่งไม่ให้กรงูรั้งหรือทำลายรูปแบบ ควรอยู่ใกล้ส่วนที่จะแสดง และควรแสดงด้วย เส้นบางหรือเส้นเล็ก

1.3.2.2 เส้นฉาย (PROJECTION LINE) ควรใช้เส้นบางหรือเส้นขนาดเล็ก ควรลากเข้าใกล้รูป หรือใกล้ส่วนที่ต้องการให้ระยะ เพื่อให้รู้ตำแหน่งที่แน่นอน

1.3.2.3 ตัวอักษรหรือตัวเลข (LETTERING) ควรวางประมาณกึ่งกลางความยาวของเส้นมิติ และอยู่ในทิศทางเดียวกัน ตัวอักษรควรอยู่เหนือเส้นมิติเล็กน้อย ขนาดลักษณะของตัวเลข หรือตัวอักษร และจำนวนตัวเลขที่แสดงหน่วยวัดก็ต้องกำหนดขึ้นใช้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

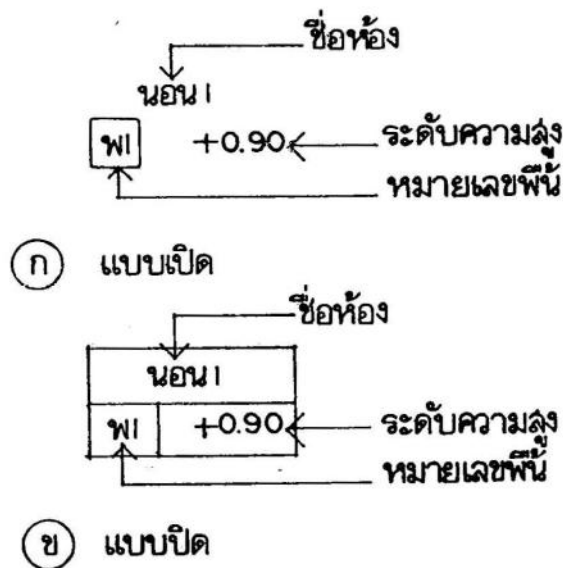

รูปที่ 1.4 ตัวอย่างการแสดงมิติ

รูปที่ 1.5 แสดงการใช้หัวลูกศรกำหนดระยะแทนการใช้เส้นเฉียง 45 องศา ในบางกรณี

1.3.3 สัญลักษณ์ระดับ ระดับกำหนด คือ ระดับที่กำหนดขึ้นเพื่อช่วยให้การบอกระดับต่าง ๆ สะดวกขึ้น ซึ่งอาจอยู่สูงหรือต่ำกว่าหมุดหลักฐานชั่วคราวก็ได้ ในแบบก่อสร้างกำหนดระดับ + 0.00 โดยกำหนดจากแนวระดับที่สถาปนิกผู้ออกแบบยึดเป็นแนวระดับกำหนดเฉพาะงาน เช่น กำหนดจากระดับหลังถนนหน้าเขตที่ดินบริเวณก่อสร้าง หรือกำหนดระดับหลังดินถมในที่ก่อสร้างเป็นระดับ + 0.00 การกำหนดระดับในแบบแปลนพื้นอยู่รวมกลุ่มเดียวกันกับชื่อห้อง และหมายเลขพื้น รูปที่ 1.6

รูปที่ 1.6 แสดงการกำหนดระดับความสูงในแบบรูปแปลนพื้น

- 1.3.4 รูปแบบของตัวอักษรและตัวเลขมีไว้เพื่อประกอบแบบให้ละเอียดถูกต้อง มีหลักเกณฑ์ดังนี้
  - 1.3.4.1 เขียนให้ชัดเจน เป็นระเบียบ อ่านง่าย
  - 1.3.4.2 การเขียนข้อความประกอบแบบ ควรรวมไว้เป็นกลุ่มไม่ควรให้กระจัดกระจาย

ออกไป

1.3.4.3 ข้อความที่ชี้เฉพาะก็ควรให้อยู่ใกล้กับส่วนที่ข้มงการขึ้นมากที่สุด แต่ต้องระวังไม่ให้ทับกับเส้นต่าง ๆ ในแบบ

1.3.4.4 เส้นชี้บอกให้มีเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และไม่ควรวัดเส้นได้ นอกจากต้องการให้เป็นข้อความสำคัญ

1.3.4.5 การเขียนตัวอักษร และตัวเลขในระนาบต่าง ๆ ให้ใช้ระบบเดียวกันกับตัวเลขมิติ

1.3.4.6 ขนาดตัวอักษร และตัวเลขไทย มีขนาดความสูงดังนี้ 2.5, 3.5, 5, 7, 10, 14 และ 20 มิลลิเมตร

1.3.5 สัญลักษณ์อื่น ๆ สัญลักษณ์ที่เขียนในแบบรูปแปลนพื้น ตามมาตรฐานอุตสาหกรรม 440 เล่ม 1-2525 โดยแบ่งออกเป็นแต่ละประเภท ได้แก่ คำย่อทั่วไป สัญลักษณ์วัสดุก่อสร้าง สัญลักษณ์ผนัง สัญลักษณ์ประตู หน้าต่าง และสัญลักษณ์บันได เป็นต้น ตารางที่ 1.2 -1.6

ตารางที่ 1.2 แสดงสัญลักษณ์ และตัวย่อทั่วไปในแบบรูปแปลนพื้น

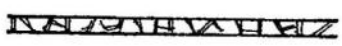

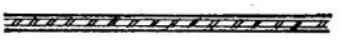

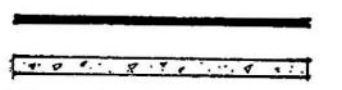

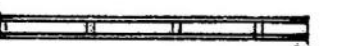
สัญลักษณ์	ความหมาย
+0.90	ระดับที่ต้องการในผัง (ตัวเลขสมมติ)
	ทึศเหนือ (วงกลม Ø 22 มิลลิเมตร)
	ผนังหมายเลข 1 (ต้องนำหมายเลขไปดูประกอบกับตารางรายละเอียดผนัง)
	พื้นหมายเลข 2 (ต้องนำหมายเลขไปดูประกอบกับตารางรายละเอียดพื้น)
	หน้าต่างหมายเลข 2 (ต้องนำหมายเลขไปดูประกอบกับตารางรายละเอียดหน้าต่าง)
	ประตูหมายเลข 1 (ต้องนำหมายเลขไปดูประกอบกับตารางรายละเอียดประตู)
	บันไดหมายเลข 1 (ต้องนำหมายเลขไปดูประกอบแบบขยายบันได)
มม.	มิลลิเมตร

ตารางที่ 1.2 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ความหมาย
	เส้นผ่านศูนย์กลาง
	ตารางสี่เหลี่ยม
	ระยะห่างแต่ละช่อง
	มาตราส่วนรูปภาพ (GRAPHIC SCALE)
	ไปตามลูกศร

ตารางที่ 1.3 แสดงสัญลักษณ์ของผนังในแบบรูปแปลนพื้น

สัญลักษณ์	ความหมาย
	ผนังหินก่อ มาตรฐาน 1:50
	ผนังก่ออิฐครึ่งแผ่น มาตรฐาน 1:100
	ผนังก่ออิฐครึ่งแผ่น มาตรฐาน 1:50
	ผนังก่ออิฐมีรายละเอียดเพิ่มเติมซึ่งบอกด้วยสัญลักษณ์
	ผนังคอนกรีตเสริมเหล็ก มาตรฐาน 1:100 และ มาตรฐาน 1:50
	ผนังทำด้วยวัสดุบางสองชั้น มาตรฐาน 1:100
	ผนังทำด้วยวัสดุบางชั้นเดียว มาตรฐาน 1:50
	ผนังทำด้วยวัสดุบางสองชั้น มาตรฐาน 1:50

ตารางที่ 1.3 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ความหมาย
	ผนังหมายเลข 6 (ต้องนำหมายเลขไปดูประกอบกับตารางรายละเอียดผนัง)

ตารางที่ 1.4 แสดงสัญลักษณ์ประตูในแบบรูปแปลนพื้น

สัญลักษณ์	ความหมาย
	บานเปิดเดี่ยว
	บานเปิดคู่
	บานเปิด 2 ด้าน
	บานเลื่อนเดี่ยว
	บานเลื่อนคู่
	บานเลื่อนซ่อนในผนัง
	บานเฟี้ยม หรือบานยึด

“อย่าวิจารณ์นายจ้าง ถ้าทำงานกับเขาแล้วไม่มีความสุข ก็ลาออกเสีย”

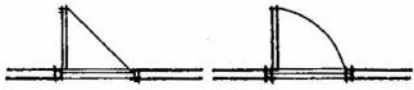
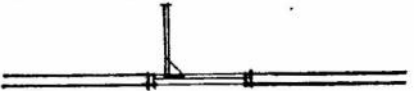
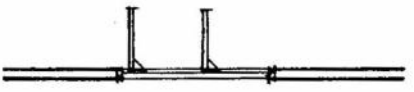
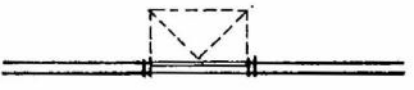
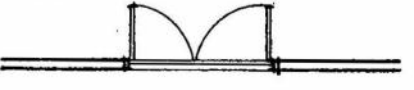

(อัสชา เสวกคเชนทร์ แปลและเรียบเรียง)

ตารางที่ 1.5 แสดงสัญลักษณ์หน้าต่างในแบบรูปแปลนพื้น

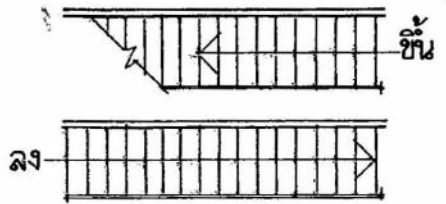
สัญลักษณ์	ความหมาย
	หน้าต่างบานเกล็ดชนิดปรับมุม

ตารางที่ 1.5 (ต่อ)

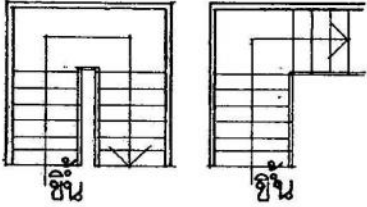
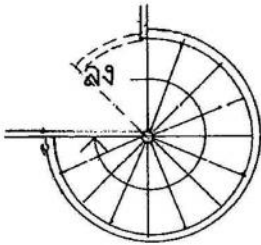
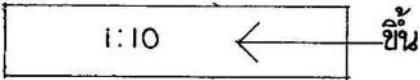
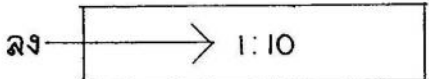
สัญลักษณ์	ความหมาย
	หน้าต่างบานเปิดเดี่ยว ใช้บานพับชนิดขอรับ ขอสับ
	หน้าต่างบานเปิดเดี่ยว ใช้บานพับชนิดปรับมุม เปิดได้ถึงมุม 90 องศา
	หน้าต่างบานเปิดเดี่ยวหลายบานในช่องวงกบเดียว
	หน้าต่างบานกระทุ้ง
	หน้าต่างบานเปิดคู่
	หน้าต่างกระจกใสติดตาย
	กระจกใสติดตาย 2 ชั้น เว้นช่องระบายอากาศ

ตารางที่ 1.6 แสดงสัญลักษณ์บันได และทางลาด ในแบบรูปแปลนพื้น

สัญลักษณ์	ความหมาย
	บันไดช่วงเดียว (STRAIGHT STAIRS)

ตารางที่ 1.6 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ความหมาย
	<p>บันไดสองช่วงแบบมีชานพักบันได ก. แบบหักพักข้อตอก (U-TYPE) ข. แบบชิดมุม (L-TYPE)</p>
	<p>บันไดเวียน (SPIRAL STAIRS)</p>
	<p>ทางลาดขึ้น (RAMP UP)</p>
	<p>ทางลาดลง (RAMP DOWN)</p>

1.3.6 มาตรฐาน (SCALE) แบบทุกแผ่นที่เขียนต้องมีมาตรฐานกำกับ มาตรฐานหรืออัตราส่วนเป็นเครื่องมือวัดระยะที่ใช้ในงานจริง ที่มีขนาดใหญ่ลงมาเขียนลงมาบนกระดาษเขียนแบบ เนื่องจากไม่สามารถเขียนแบบก่อสร้างเป็นขนาดเดียวกับของจริงได้

การเลือกใช้มาตราส่วนในการเขียนแบบให้เหมาะสมกับลักษณะของงาน เป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องพิจารณาโดยรอบคอบ มีหลักพิจารณาดังนี้

- 1.3.6.1 ขนาดของกระดาษที่กำหนดขึ้นใช้แต่ละโครงการ
- 1.3.6.2 ขนาดของอาคารหรือขนาดโครงการ
- 1.3.6.3 ลักษณะงาน และรายละเอียดของแบบที่ต้องการแสดงซึ่งจะมีผลต่อขนาดรูป และจำนวนรูปในหน้ากระดาษ
- 1.3.6.4 การพิมพ์ และการถ่ายภาพ หรือการย่อขยาย เพื่อนำไปใช้งาน และเก็บรักษา
- 1.3.6.5 ข้อกำหนด หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร 2522 ในกฎกระทรวงฉบับที่ 10/2528 ข้อ 9(3) กำหนดให้การเขียนแบบแปลนพื้นที่ทุกชั้นให้ใช้มาตราส่วนไม่เล็กกว่า 1:100 ตารางที่ 1.7

ตารางที่ 1.7 แสดงมาตราส่วนในงานเขียนแบบ

มาตราส่วน	วัตถุประสงค์ที่ใช้
1 : 2000 1 : 1000	แบบแสดงผังที่ตั้ง หรือแผนที่สังเขป
1 : 500 1 : 200	ผังบริเวณ
1 : 100 1 : 50	แบบแปลนพื้นที่ทุกชั้น แบบแปลนโครงสร้างรูปด้านอาคาร รูปตัดอาคาร
1 : 50 1 : 20 1 : 10	แบบขยายส่วนประกอบอาคาร เช่น บันได ห้องน้ำ ระเบียง และแบบขยายประตูหน้าต่าง
1 : 10 1 : 2 1 : 1	แบบขยายแสดงส่วนรายละเอียดเพิ่มเติม เช่น การทำรอยต่อการเข้าไม้

ที่มา : จริฎพัฒน กูวณันท์ 2536 หน้า 6